

Vrtec Vrtec

1937-1938

VRTEC

VRTEC

Letnik 68

Štev. 7

Velecenjeni gospod urednik »Vrtea«!

Moj č. gospod katehet mi je naročil ta lepi listič — »Vrtec«. Zelo rada ga prebiram. Prebrala sem že vseh šest številčk, vse povesti mi ugajajo, najbolj pa »Tonca iz lonca« in »Visok obisk v Zaplankah«, ki je poln smešnih prizorov. Pred enim tednom sem bila bolna, pa mi je Vaš listič čas preganjal v postelji. Težko že čakam na prihodnjo številčko.

Mnogo pozdravov Vam pošilja

Edita Schaubach, učenka IV. b razreda.

Draga Edita!

Prav razveselila si me s svojim pisemcem, pa ne zato, ker tako hvališ »Vrtec«. Res je, »Tonca iz lonca« je zmerom bolj in bolj zanimivo pisana. Pa tudi »Zaplankarji« Ti ugajajo, kot pišeš. Samo malo počasni so, kajne? Daj, piši g. kaplanu v Kranj, naj jih malo večkrat obiše, da bi zopet kaj lepega in brihtnega pri njih zvedel in nam v »Vrtcu« popisal.

Zelo sem zadovoljen, da si ozdravela, se boš vsaj lahko še kaj oglasila!

Veš, nekaj imam pa še na srcu. Moram Ti zaupati, ker si deklica: včasih so fantje veljali za bolj korajžne od deklic. Sedaj se je pa to posem obrnilo. Veš, kar je res, je res, pa čeprav temu hočejo vsi dečki, ki berejo téle besede, ugovarjati. Za najboljši dokaz téle za dečke prav malo laskave »pohvale« Ti zaupam na uho, da ste se v pošti »Vrtčevega« urednika letos oglasile samo deklice, dečki so se pa poskrili v mišjo luknjo kot tisti palček... To je korajža, kaj, če se nobeden ne upa iz te luknje oglasiti! Če so pa dečki bolj korajžni kot sva jih sedaj midva obsodila, naj pa s pismi dokažejo! Ali ni res?

Te pozdravlja

urednik.

Zanimivosti

Pritisk sončnih žarkov. Sončne svetlobe smo navajeni, pritisk, ki ga izvajajo sončni žarki, marveč ga le s posebnimi instrumenti zaznavajo. Z njimi so izračunali, da znaša splošni pritisk, ki ga delajo sončni žarki na zemeljsko površino, 70.000 ton. Na 1 m² zemeljske površine pa znaša ta svetlobni pritisk samo delec miligrama. Celotna sončna ploskev pa izžareva v vsaki sekundi nad 4.000.000 ton svetlobe. Sonce torej oddaja vsak dan v svetovje 360 milijard ton teže, medtem ko od nje ga ne dobiva ničesar.

Strašna temperatura na zvezdah. Imamo zvezde, ki jih kljub njihovi neznansko visoki temperaturi s prostim očesom sploh ne zaznavamo. Pri marsikateri na novo odkriti zvezdi so dognali namreč, da ima na svoji površini 35.000 do 50.000° Celzija. V takem toplotnem stanju izžarevajo te zvezde samo nevtravioletne žarke, ki jih pa naše človeško oko ne more zaznati. Če

s to strašansko temperaturo primerjamo temperaturo našega sonca, ki znaša samo 6000° Celzija, potem moremo z gotovostjo sklepati, da naše osončje že počasi ugaša.

Zgodovina konja. Ostanke okamenin konja v dobi razvoja so našli v neki ameriški dolini. Tako so mogli rekonstruirati nekdanjo obliko konja. V teku svojega razvoja nam kaže konj pet razvojnih stopenj. Vedno je pridobival na svoji velikosti in ob vsaki spremembi je zgubil po en prst, dokler mu ni ostal samo eden na nogi. Tisti prakonj pa je bil ljubka, živahna živalca, ki ni bila večja od domače mačke. In ta živalca je bila prej na zemlji kot pa človek.

Svetlikajoče se živali, ki po večini žive v vodi, so tako številne, da jih danes ta dan poznamo že okrog 10.000 vrst. Svoje svetlikanje rabijo predvsem v obrambo, pa tudi v boju za svoje življenje.